

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre 10 korona.

Félévre 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.

Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Boldog Újévet!

Az idők folyamának eseményekkel hömpölygő áradata ismét egy határkőhöz érkezett. Itt van az 1916-ik esztendő a Megváltó születése óta, kopogtat az ajtókon és felváltja a régit.

Bár az idők folyamatos elvonulásán épügy nincs megállás, mint a tovarohanó folyóviz eltűnő habjain; szakadatlan vonulással megy tova úgy az egyik, mint a másik: mégis úgy érezzük ilyenkor a téli napfordulat félhomályos átvonulása-kor a természet alvó nagy csendjében, mintha egynehány órára megkellene állapodnunk és elgondolkoznunk az évek tovattűnő mulandósága fölött, amelyben magunk is élünk s amelynek felületén a mi életünk eseményei is mintha egy-egy tűnékeny hab gyanánt vonulnának tova a végtelenségben.

A végtelenség, az örökkévalóság, a hol ezer esztendő annyi, mint egy nap és egy nap annyi, mint ezer esztendő, ez mintegy óriás tenger nyomtalanul elnyeli a beléje ömlő esztendők és századok folyamait. Az örökkévalósággal összehasonlítva kicsinyesek, aprólékosak a mi évszázadaink és legnagyobb földi eseményeink olyanoknak látszanak, mint egy gyöngye hullámfodor az oczeán tükrén, a melynek simaságát a szellő megzavarja.

Minekünk pedig rengeteg nagy dolgok a földi események, a melyeknek hozzánk illő kis világából alig tudunk föltekinteni az elfogódottságtól.

Az új esztendő, az 1916-ik már a harmadik lesz reánk nézve azokból, a melyeket a világháboru szörnyűsége forogtaga tett reánk nézve félelmetessé, rettegéssel és aggodással teljessé.

Micsoda fölfordulás a mi földi életünkben ez a világháboru, a melyben veszedelemben jutottak összes társas és állami életünk föltételei, az egész kultúránk, a melyet évszázadok gondjaival ápoltunk. Földindulás az emberi tömegek lelkében és akaratában, fölszabadítva az összes romboló törekvéseket és megszárazva azokat a technikai tudás évszázados haladásával.

Mi még szerencsések vagyunk, mert közvetlen közelségből nem éreztük a romboló emberi elementumok pusztítását, a társadalmi kötelekek fölbomlását, mint más szerencsétlen vidékek lakói. De azért

mi is rettegtünk, mi is együtt érzünk azokkal a testvérekkel, a kiknek domboru mellei távol tarják tőlünk a pusztító ellenség csapását.

Ha visszatekintünk a lefolyt két esztendőre, hálával eltelve kell gondolnunk azokra a hősökre, a kiknek halálmegevető önteláldozása távoltartotta tőlünk az ellenséget. Másrésztől pedig bizonyos büszkeség és földi dicsőség sugaraiban fűrésztjük lelkünket, ha arra gondolunk, hogy milyen rettentő küzdelmeket állított ki a mi országunk és szövetségünk, hogy milyen emberfeletti látszó feladatokkal küzdöttünk meg másfél év óta. Egy évvel ezelőtt még legvérmesebb álmainkban sem gondoltunk arra, hogy Galiczia visszavételénél és Varsó bevételét már mint a győzelem non plus ultráját állítottuk lelki szemünk elé. Négy-öt hónapi hatalmas, diadalmas küzdelemben megtörve futott seregeink előtt a világ legnagyobb államának félelmes hadserege s otthagya a legerősebb várak egész sorozatát, menekülve seregeink elől az óriás birodalom belsejébe. Két régi országot: Lengyelországot és Lithvániát kiragadták karjaiból a mi vitéz szövetséges seregeink.

Nagy áldozattal, nagy küzdelemmel történt, de meggyőztük, megbirtuk ezt az óriás küzdelmet.

Azután vissza tudtuk tartani kevesebb sereggel az orosz hadakat általunk hódított határokon. Mert a győzelmes harcok után elkövetkezett Szerbia megbüntetésének ideje, rendet és összeköttetést kellett a Balkánon létrehozunk, erre kellettek ismét hatalmas seregek.

Ezt a nehéz feladatot is kitűnően és gyorsan oldották meg kiváló vezéreink alatt hősi katonáink úgy, hogy Szerbia hatalmas pártfogói és vitéz hadserege s fölkészültsége daczára teljesen hatalmunkba került; a balkáni összeköttetés létesült Középeurópa és a kelet között s szövetségünk európai és ázsiai tagjai akadálytalanul érintkezhetnek már.

Megérdemeltük kitartásunkkal a békét, amelynek föltételeit kiküzdöttük. De ha a pusztító küzdelmek új terekre vonulnak, arról mi nem tehetünk, álljuk a küzdelmet és hála Istennek, hogy állani bírjuk.

Az örökkévalósággal összehasonlítva kicsinyes dolgok ezek, apróságoknak

látszanak a másfél éves kitartó élethalálharcz változatai és dicsőséges győzelmei. De hát az örökkévalósággal szemben minden dolog csak füst és pára. Mig a földi életben vagyunk: földi szemmel nézzük az élet változásait, földi szemmel mérjük annak értékeit, mert a földi határokon belül földi értékek érvényesek.

A jelen a miénk, a most folyó esztendő, a mult belemertült már az örökkévalóság tengerébe, ahonnan csak az emlékezet emeli ki néha-néha egyes kiemelkedőbb hullámfodrait. Mi tekintünk magunk elé a jelenbe, itt végzünk jól feladatainkat, mert ezektől függ a jövő: a boldogabb újesztendő. +

A vármegye téli közgyűlése.

Karácsony és újév között ünnepi hangulat üli meg az emberek lelkét, az olvadásos, nathás időben jólesik odahaza ülni a melegítő cserépkályha mellett — érthető tehát, hogy gyér érdeklődés mellett folyt le december hó 28 án (kedden) a vármegye törvényhatósági bizottságának rendes téli közgyűlése.

Mindössze negyvenötön voltak jelen s még a megszokott rendes törzsközönség soraiban is voltak hiányok. A választott bizottsági tagok épen oly kevéssé voltak képviselve, mint a virilisek s még a főszolgabírói és polgármesteri kar sem volt teljes számban ott.

A tárgysorozat és pöttárgysorozat 183 tárggyával fél egy órára végzett a közgyűlés s egyetlen tárgy sem volt, mely vitát vagy nagyobb emóciókat jelentett volna.

Az ülést *Kubinyi Géza* főispán nyitotta meg szívélyesen üdvözölve a megjelent megyebizottsági tagokat.

Alispáni jelentés, elismerő leiratok.

Az alispáni jelentés felolvasását mellőzték, csupán a határozati javaslat nyert felolvasást, melyet egyhangulag elfogadtak.

Napirend előtt *Lukács Géza* alispán emelkedett szólásra s megemlékezett a ratkói és jolsvai járás tiszti orvosi teendőit a bevonult járásorvosok helyett lelkiismeretes buzgalommal teljesítő dr. *Krcs Gyula* és dr. *Hensch Gézáról* s indítványozta, hogy derék működésük elismeréséül állapítson meg nekik a törvényhatóság háztartási alapja terhére havi 50—50 kor. tiszteletdíjat.

A közgyűlés elfogadva az indítványt, áttért a tárgysorozat további tárgyalására s *Fornet Gyula* vármegyei főjegyző felolvasta ő Felsége, valamint a bolgár király ő Felsége és gróf *Tisza István* miniszterelnöknek a vármegye által küldött hódoló, illetve üdvözlő feliratra küldött köszönő táviratait, illetve leiratát.

Hódolattal és tiszteletteljesen tudomásul vették.

Ezután dr. *Sóldos Béla* vm. II. főjegyző fel-

olvasta azon rendkívül közvetlen és megleghangu leiratot, mely ő Felsőnének a közigazgatás tisztviselőivel és alkalmazottaival szemben érzett elismerését tartalmazza.

A leiratot a vármegye közönsége állva hallgatta végig, majd felolvasásra került az a két elismerő és köszönő leirat is, melyet lapunkban nemrég közöltünk s mely a vármegye főispánjának a harmadik hadikölcsön fényes eredményeért s az e téren kifejtett buzgó munkálkodásáért mond köszönetet.

A főispán beszéde.

Ezekhez a szokott szónoki lévvel és magas stilben tartva *Kubinyi Géza* a következő tartalmu beszédét fűzte:

„Ha egy királyi leirat ily meleg hangon szól, akkor az tanubizonyosságát képezi annak, hogy akiknek szól, azok e nehéz viszonyokban megérdemlik a királyi elismerés melegségét. Ha valahol és valakik megérdemelték, úgy Gömörvármegye közigazgatási tisztviselői azok. Itt kiérdemelte valamennyi az elsőből — az utolsóig.

A két miniszteri levél nekem szól, azt a kötelességteljesítés nyomán fakadó érzés és megnyugvás hangjával fogadtam. De úgy érzem, hogy bármennyire lelkes és fáradozó lett volna az én tevékenységem, ha nem támaszkodhatott volna arra a hivatása magaslatán álló tisztviselői karra, melynek élén példás buzgalommal működik e vármegye igen tisztelt alispánja, (lelkes éljenzés), minden munkálkodásom meddő maradt volna.

Én tehát átadresszálom a nekem küldött elismerést a vármegye tisztviselőire s büszke öntudat töltheti el a vármegye közönségét látva, hogy azok, akiknek bizalmát előlegezte, érdemek a legteljesebb bizalomra.

Büszke érzés és öntudat töltheti el az én lelkemet s az alispán lelkét is, hogy ily tisztviselői kar élén munkálkodhatunk.

S ha látjuk a harcztéren vérző hőseinket s meglátjuk a munka pártatlan teljesítményeit felmutató tisztviselőinket, akkor megállapíthatjuk, hogy itthon becsülettel szolgálni a haza és a háborúnak nagy ügyét nem kevesebb érdem, mint a harcztéren véres áldozatokat hozni, — mert vannak elesettei a háborúnak, de vannak idehaza is áldozatai. Azok az életüket adják oda, ezek türik a nyomort s az anyagi megpróbáltatásokat zugolódás nélkül.

Ha elmulnak a nehéz idők fellegei, kötelessége lesz a vármegyének hátlája minden jelével elhalmozni azokat, akik úgy a harcztéren mint itthon a kötelességteljesítés gyönyörű eredményeivel dicsekedhetnek.“

TÁRCZA.

KOLBENHEYER LAJOS.

A mai vérzivataros világban, amikor a halál a harcok zord mezőin napról-napra aratja diadalát; amikor a kegyetlen végzet a nemzetek virágainak, a reményekkel teljes ifjúságnak időelött szakítja szét élte-fonalát, — elmulásunk gondolata nem olyan borzalmas, mint a békés időkben.

A mai háborus időkben minden gondolatunk titáni harcot vívó derék fiainké, akik életüket és vérüket áldozzák fel egy szebb és boldogabb jövőért.

Ebben a küzdelmes rendkívüli időkben könnyen elsiklunk azok elmulása felett, a kik békés otthonukban fejezik be földi pályafutásukat.

Kivételek azonban ebben a nagy időkben is vannak. Egy jól megfutott pálya tiszteltreméltó tulajdonságai előtt napjainkban is elismeréssel állunk meg, mert az igaz érdemek előtt meg kell hajolnunk mindenkor.

Egy ilyen jól megfutott pályának szakadt vége a rimabányai evangélikus egyház lelkipásztorának: *Kolbenheyer Lajosnak* halálával is.

Kolbenheyer Lajos igazi papi ember volt; az apostolok egyszerűségében élt, nem tartozott a hivalkodók és előretörtetők táborába. Tipusa volt azoknak a keveseknek, a kik napjainkban már csak kihalófélben élnek.

Nyilt szívűsége, puritán jelleme, buzgó és

A lelkes és meleg szavakat megértő érzéssel fogadta a vármegye közgyűlése.

Választások.

Ezután a *Fáy Barna* volt árvaszéki jegyzőnek szolgabíróvá való megválasztása folytán megüresedett s az őszi közgyűlésen pályázó hiányában be nem töltött az árvaszékekhez beosztott másodosztályu vármegyei aljegyzői állás került választás alá.

A kijelölő bizottságba *Szentiványi Árpád*, *Széman Endre* és *Marton János* választottak meg s a főispán *Medveczky Sándort*, dr. *Radvánszky Györgyöt* és *Szakall Vinczét* nevezte ki.

A bizottság visszavonult tanácskozni s annak eredményeképpen elnöklő főispán jelentette, hogy az aljegyzői állásra két tb. szolgabíró adta be pályázati kérvényét: *Meskó Barna* és dr. *Neogrady Emil*. A kandidáló bizottság mindkét pályázót jelölte, első helyen *Meskó Barnát*, akit a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel meg is választott.

Meskó Barna árvaszéki jegyző a hivatalos esküt nyomban letette.

Ezután a megbízatási idő lejártával megüresedett 5 közigazgatási bizottsági helyet töltöttek be. Mandátumuk a következő tagoknak járt le: *Szentiványi Árpád*, *Farkas Zoltán*, *Hevessy Bertalan*, *Széman Endre* és *Pösch Gyula*. *Pösch Gyula* kivételével, aki írásbelileg jelentette be, hogy egészségi állapotára való tekintettel, a megválasztást többé el nem fogadja, valamennyit ismét megválasztották s új tagul dr. *Gömör Olivér* került be a közigazgatási bizottságba.

Ezután a bíráló választmányba *Szakall Vincze* lett megválasztva, az igazoló és állandó választmányba a kilépő tagok. Az állandó választmányba új tag lett *Cseh István*.

Pótadók.

A vármegyei választott bizottsági tagok 1916. évre érvényes névsorát jóváhagyólag tudomásul vették a névszerinti szavazással (29 igen, nemmel senki sem szavazott) az 1916. évre a vármegyei szabadrendelkezési pénztár javára a vármegye kebelében levő rendezett tanácsu városok 1:3%, a községek terhére pedig 7%-os vármegyei pótdadó kivetését határozták el; ez utóbbiból 5:38% a vármegyei tisztii nyugdíjintézet javára esik.

Ugyancsak egyhangu határozattal állapították meg 13500 korona szükségletnek megfelelően a katonabeszállásolási alap 1916. évi pótdadját egy százalékban.

Rimaszombat beszállásolási kiadása.

Rimaszombat r. t. város közönségére az ott

példás papi és családi élete szeretetre és tiszteletre méltóvá tették őt.

Hazájának, egyházának és családjának élt. Híveinek igazi lelkiatyja és tanácsadója volt, amiért is hívei rajongó szeretettel övezték. — Szerette őt eklézsiájának apraja, nagyja, mert atyai szívének melegeit megérezte mindenki, lett legyen az szegény vagy gazdag.

Kolbenheyer a kiosztott talentumokkal híven sáfárkodott, a gondjaira bízott nyáját lelkipásztori hűséggel vezette a hit ösvényein.

Eklézsiáját anyagi téren is felvirágoztatta; egyházának egész kis vagyont gyűjtött s anynyira önzetlenül kezelte és gyarapította az egyházi vagyont, hogy igen sokszor a saját érdekeit szorította háttérbe, de az egyház pénzéhez nyulni nem engedett.

Megalkuvást nem ismerő szókimondó egyenes természete talán egyeseknek nem is tetszett, de épen ezen nemes emberi tulajdonsága tette őt közbecsültté.

A rimabányai egyháznak közszeretében állott papja maga volt a megtestesült egyszerűség, s egyszerűségénél talán csak munkaszere-tete volt nagyobb.

A munka volt éltető eleme; bámulatraméltó energiával bírt, s azt tartotta, hogy nem szabad elpusztulni hagyni a testet.

Messze vidéken híres nagy gyümölcsösét maga gondozta és ápolta, s jó kertésznek bizonyult nemcsak az Úr szőlőjében, hanem ezen a téren is. Mintegy félévvel ezelőtt azonban gyilkos kór támadta meg vas szervezetét s az élet viharának szele ledöntötte őt is és porba sujtotta.

állomásozott cs. és kir. 5. gyalogezred beszállásolásából 35000 koronás oly természetű kiadás hárult, melyre saját vagyoni helyzetének keretei között fedezetet nem találhat.

A város közönsége ezen kiadás megtérítését a vármegye katonabeszállásolási alapjától remélte, a vármegye közönsége azonban ezen kérés teljesítésétől kénytelen volt tartózkodni, mert a vármegye katonabeszállásolási alapjának célja és rendeltetése nem engedi meg a háborúval kapcsolatos beszállásolási terhek viselését. Mivel azonban ezen fedezetlen kiadásnak a város háztartásába való beleillesztése könnyen igen károsan befolyásolhatná a város pénzügyi egyensúlyát, elhatározták, hogy tekintettel arra, hogy ezen kiadások nagy része a katonaság által elkövetett rongálások folytán állott elő s más részét a katonaság érdekében szükséges közegészségügyi intézkedések involválták, felterjesztéssel fordulnak a belügyminiszterhez s a kiadásnak a hadi kincstár részéről való megtérítése ügyében kérik közbenjáró intézkedését.

A kiadás fedezésére ideiglenesen felvett 35000 koronás váltókölcsönt azzal hagyta jóvá a közgyűlés, hogy a kedvezőbb helyzet beálltával a kölcsön előnyösebb feltételű kölcsönrel lesz kicserélendő.

Kisebb ügyek.

A tárgysorozat többi része kevesebb érdekű és kisebb jelentőségű ügyeket tartalmazván, csak igen kevés résztvevő mellett nyert letárgyalást.

A rokkant katonák ügyében olyan értelmű feliratot intéz a törvényhatóság a belügyminiszterhez, mely szerint a rokkant katonák felsegélyezésének céljaira az egyenlő közteherviselés elvének érvényesülése mellett mindenkinek megadóztatását kívánja.

Brassóvármegye átiratához hozzájárulva, feliratot intéz a kormányelnökhöz s kéri, hogy a tisztviselők szolgálati ideje nemcsak az előlépés, de a nyugdíjévének számítása alkalmával is kétszeresen számíttassék.

Több községnek a Gömörvármegye által építendő sárosi falu gyűjtéséhez való hozzájárulás tárgyában hozott határozata megerősítést nyert s a harmadik hadikölcsönre vonatkozó községi határozatok részben jóváhagyást nyertek, részben pótlás végett visszaadattak.

Sok kisebb jelentőségű ügy nyert azután elintéztést.

A zólyombrézó—breznóbánya—tiszolci h. é. vasut igazgatóságába igazgatósági tagul *Lukács Géza* alispánt küldte ki a törvényhatóság.

A vármegyének a harmadik hadikölcsönre vonatkozó határozata kormányhatóságilag jóváhagyatván, elhatározza a törvényhatóság, hogy

Kolbenheyer Lajos olyan életmódot folytatott és olyan bölcsen élt, hogy az volt a hitünk és meggyőződésünk, hogy az élet arany középutján jár s ismeri a hosszú élet titkát.

Sokszor megfogadtam magamban és ezt előtte is emlegettem, hogy követni fogom példáját. A mikor azonban néha néha le letértem az élet arany középutjáról, akkor kedves évődéssel korholta, a miért nem tartottam be fogadalmamat.

De hát ilyen az élet! Az én példaképemet, az én szeretve tisztelt kedves nagytiszteletű uramat is orvul megtámadta a kegyetlen kaszás és ötvenkilencedik évében, időelött, egész váratlanul porba sujtotta.

A szent estén, a mikor a rimabányai évszázados templom harangjai hirdették a szeretet és béke ünnepének beköszöntését, a harangok utolsó kongásával az ő nemes lelke is felszállt a mindenható Urához, Istenéhez, az örök béke honába. A mint elnémult a harangok szava, elmúlt az ő nemes szívének utolsó dobbanása is.

Kolbenheyer Lajos középiskoláit Rozsnyón végezte. Theológiai tanulmányait Pozsonyban elvégezve, egy évig a heidelbergi egyetemnek volt szorgalmas hallgatója.

A mint haza jött, a báró Prónay családnál kapott nevelői állást, a honnan Tiszolcra ment káplánnak.

Majd a rimabányai egyház hívta meg segédlelkészének.

Es itt rövid idő mulva, elődjének halála után, feléje fordult az egyházi hívek bizalma.

a 250000 koronás jegyzéséből 180000 korona a nyugdíjalapot, a többi az egyesítve kezelt kisebb megyei alapokat illeti.

Végül a belügyminiszter által engedélyezett rendkívüli segélyből fennmaradt 1055 korona nyert 4 tisztviselő, 2 irodasegédtsízt és egy huszár között felosztást.

Elnöklő főispán a készen bemutatott darabokat hitelesítetteknek nyilvánította s megköszönve a vármegye közönségének érdeklődését, az ülést bezárta.

Világháború.

Karácsonyra csaknem teljes szünet állott be a hadműveletekben, de ez a szünet nem fegyverszünet volt, amely azután békére vezethetne, hanem csak a nagyobb harcokra való előkészületek tették szükségessé a szünetet. A farkaszemet néző ellenfelek az összes harcztereken elcsendesedtek, hogy annál nagyobb erővel összecsaphassanak ismét.

A csend tehát, amely mostanában beállott, hasonlított a viharközi csendhez, amikor egy kis időre megáll a szél, de azután annál nagyobb erővel dühöng tovább a zivatar.

Leghamarabb kitörték a harcok az orosz harcztéren, ahol már pár hét óta készülődések hirtelen érkezik Románián keresztül. Karácsonykor is mozgolódtak már egyes helyeken. Deczember 29-én pedig valóságos orosz offenzíva kiújulásáról érkeztek jelentések.

A czár — úgy látszik — komolyan meg akarja mutatni hadvezéri képességeit. Már a múlt héten jelentették, hogy Russkij tábornokot azért bocsátotta el, mert a tehetséges vezér nem tartotta czélszerűnek az orosz offenzívát. Annyira erősnek találta úgy a német harczvonalat, mint a mienket, hogy koczkáztatott vállalatnak vélte ezekben most belekötni.

Az entente karácsony előtt nagy haditanácsot tartott egynéhányszor. Lehet, hogy ott beszélték meg a terveket, amelyeknek körvonalai most mutatkoznak.

A jelentés szerint a besszarábiai arcvonalon nagy orosz erők támadtak. Zales-

A nép megszerette és pályázat mellőzésével meghívta papjának.

Kolbenheyer megbecsülte hűveinek szeretetét és ragaszkodását; harminczöt éven keresztül hirdette az igét a rimabányai egyház évszázados templomában, harminczöt éven át, bekövetkezett haláláig, hű maradt a rimabányai eklézsiához és hű maradt öt rajongásig szerető, buzgó hűveihöz.

A kishonti egyházmegye is több ízben kitüntette Kolbenheyer Lajost megtisztelő bizalmával. Több ízben volt az egyházmegyének törvényszéki bírójának és éveken át töltötte be a papi dékáni tisztet is. — És emberül megállta helyét mindenütt.

Temetése a rimabányai evang. templomból deczember hó 27-én ment végbe nagy részvét mellett. Temetésén — hűvei táborán kívül — jelen voltak lelkészársai és a környék intelligenciája.

Gyürky Pál főesperes és Banczik Sámuel alesperes s Geduly Géza egyházi felügyelő költői szárnyalású szép beszédekkel bucsúztatták el a kedves halottat.

* * *

Az Ur hűséges szolgáját magához szólította. Jól végzett munkája után pihenni vágyott és pihenni tért s reá borult az örök éjszaka.

Ott nyugszik már a rimabányai kis temetőnek fagyos hantja alatt, elhunyt hűveinek csendes táborában.

Kedves emléke felett virrasszon a hálás kegyelet és emlékezet! B. Z.

cikytől északkeletre és a Dnyeszter táján próbálkoztak az oroszok, valamint a Pruth folyó táján. Nagyobb tűzérési előkészület után 5 gyalogsági támadás történt, de ezeket a mieink mind visszaverték. Hasonló sors ért egy 15—16 sorban történt hatalmas tömegtámadást, amely tűzérésünk tűzében az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett összeomlott.

A támadások és a visszavérések másnap is ismétlődtek.

A német nagy vezérkar szintén azt jelenti, hogy a Berezina mentén, továbbá Cartorijszktól északnyugatra és Berestianynál orosz felderítő osztagokat visszavertek.

Ezekből az látszik, hogy az orosz seregek némileg kiheverték a nyári nagy vereségeket és talán újabb csapatokat is állítottak csatasorba, most meg akarják próbálni: tudnának-e valamit? Mindenesetre pedig segíteni akarnának nyugati szövetségeseiknek, akik elég nagy erőket vittek a Balkánra és talán Egyiptomban is legközelebb harcra állanak.

A Balkánon a montenegrói harcztéren meglehetősen csend uralkodott. Legutóbb Godijevóból Biocába vonult vissza az ellenség. — Ujabb csapataink elásott ágyukra akadnak több helyen s egyéb fegyverek is sűrűn esnek zsákmányul.

A jelentések szerint vagy 80000 olasz partraszállott Albániában Valonában s ott a szerb menekülők elérték őket.

Legfontosabbnak látszik most a Balkánon Görögország ügye. Az entente, különösen az angolok, pár százezer főnyi sereggel vannak ott Szalonikiban és környékén. Ujabbán Kavallában is partra akarnak szállani, de a görög kormány ez ellen tiltakozik. Szegény görögök szeretnék a háborút elkerülni, laviroznak is, ameddig lehet, de hát az entente Szalonikiba odatelepedett s úgy viseli magát, mint a ki otthon van. — Görögországot eddig kimélték a választásokra való tekintettel, de már alighanem legközelebb bevonulnak a mi szövetséges csapataink az angol francia seregek ellen. Azt jelentik ujabbán, hogy Görögország beleegyezik a bolgár seregek bevonulásába is és azokban saját területének védőit látja. De a tárgyalások még tartanak az entente diplomatáival.

Az olasz harczter mozgalmai elcsendesedtek. A tiroli arcvonalakon voltak tűzérési harcok.

Némi mozgalom fejlődött a francia flandriai harczvonalon is. — Sok helyen aknaharcok és kisebb támadások voltak. A németek visszafoglalták Hartmansweilercopf elvesztett részeit. A francziák a Hirzsteinon támadtak. A németek a soissons-i pályaudvart is bombázták. Ez a harczvonalnak Párishoz legközelebb eső része.

A törökök a Gallipoli félsziget déli csucsán Sedil Bahrnál még harcolnak az angolok ellen.

A Kaukázusból kisebb harcok híre érkezik.

Mezopotámiában Kut-el-Amara táján erősen szorongatják az angolokat.

Egyiptom tájáról nagy készületek híre érkezik. — A török sereg — mint írják — jól felkészült már. Egyelőre nyugatról a szenusszi arabok törtek elő Egyiptom felé az angolokra s tenger-

alattjáróink is segítik őket a partok mentén.

A vöröskereszt ünnepe.

Az ország több helyén a Vöröskereszt-egylet kórházainak első évi működése után ünnepi gyűléseket, szónoklatokat és fényes eredményeket felülmúló beszámolókat tartottak, mialatt a mi kórházunkban megállás és pihenés nélkül folyt a lelkes, nehéz, fárasztó munka. Itt nem beszéltek, hanem dolgoztak; nem ünnepeltek dicsőhimnuszokkal személyeket, hanem a munkát dicsőítették, zajtalan, de eredményeiben annál nagyobb méretű működéssel vive előre a nemes célt. Ha egyszer-másszor szükkörü ünnepelésben személyek is jutottak előtérbe, akkor is a végzett óriási munkával kapcsolatban történt ez és sohasem lépte túl a mai komoly időkhöz illő keretet.

Mindezek előrebocsátása után még azt is tudni kell, hogy városunkban már jóval a háboru kitörése előtt általában rokonszenves fogadtatásra talált az a helyes mozgalom, mely az itt-ott immár szertelenségig menő névnap ünnepelés megszüntetésére irányult, a háboru óta meg épen alig akad egy-két névnap ünnepelő, inkább hadi vagy egyéb jótékony célra áldozással megváltják a névnapot.

Hogy deczember 26-át a vöröskereszt-egylet lélekemelő, bensőséges és meleg ünneppé avatta, annak az a magyarázata, hogy István napját, a vöröskereszt kisegítő kórházat megalakítása óta vezető dr. Z e h e r y István vmegyei tb. főorvos nevenapját akarta felhasználni arra, hogy neki egy szép kis ünnepség keretében fejezze ki a vezetőség, s a kórházban közreműködők lelkes gárdája a nagyszámu betegekkel együtt elismerését és hálás köszönetét a lelkes, önzetlen, fáradhatatlan, nehéz és odaadó munkásságért.

Nem esünk tulzásba, ha azt mondjuk, hogy ennek a másfél éves munkásságnak csak halvány méltatása volt lehetséges a házas jellegű ünnepélyen, hiszen a becsület, önzetlenség és odaadó munkát lehetetlen az egész társadalomban meg nem becsülni, de mindenkinek jól esett a szeretet és ragaszkodás spontán, nem keresett, őszinte megnyilatkozása, mely nemcsak a lelki megnyugvást erősíti, de fokozza a munkakedvet s biztató, buzdító forrás a jövőben kifejtendő működéshez.

Szép volt a kép, melynek keretébe illeszkedett az ünnepség. A megjelenésben akadályozott Samarjay Jánosné elnöknő helyett Máriássy Lászlóné alelnöknő fogadta délelőtt 10 órakor a rendes napiteendő végzésére érkezett dr. Z e h e r y István főorvost s ő tolmácsolta szívből fakadó, meleg szavakkal az elnökség üdvözlését és legjobb kívánságait. — Ez idő alatt a hatalmas műtőhelyiségben gyülekeztek az önkéntes és a hivatásos ápolónők, a sebesült és beteg katonák, a kórház irodai és összes személyzete, a közönség, melynek soraiban megjelent Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök és dr. Musotter Miklós tanácselnök is s az ünnepeltnek számos tisztelője.

Harsány éljenzéssel fogadták a megjelent főorvost, kit Vall József szakaszvezető következő szavakkal üdvözölt:

„Mélyen tisztelt Főorvos ur!

Közel másfél éve már, hogy a fél világ népével vivünk létünkért, jövőnkért, becsületünkért dicsőséges nehéz küzdelmet. Hosszu idő, amikor a pillanatok korszakot alkotó eseményeket szülnék s amikor a pillanatok alatt százak és százak hunyják be örök álmra szereiket. Közel másfél éve, hogy e kórház megnyitotta kapuit az igaz ügy első sebesültjei előtt. Azóta ezek és ezek jöttek fáradtan, betegen, vérző sebekkel s távoztak megerősödve, gyógyultan. Ezeknek az ezreknek szeretném szívük igaz hálátelt érzelmeit hervadhatlan csokorba szedni s a rimaszombati Vörös-Kereszt Egyesület Elnökségének és minden egyes tagjának szívből fakadó elismerését, köszönetét és ragaszkodását kellene szavakba tömörítenem, hogy imádot hazánk s a Vöröskereszt-egyesület egyik legfáradhatlanabb, legönzetlenebb munkásának névünnepe méltóan ünnepelhessek.

Az egykor vérző sebek, sajtó fájdalmak az áldásos kéz munkája nyomán behegedtek s viselőik részben ismét a harc mezején, részben a megmentett haza földjén a véres napoknak egy szomorú örök emlékét viselve, de bizalommal a jövő iránt és megnyugodva Isten bölcs intézkedésében, igyekeznek annak továbbra is hasznos polgárai lenni. De legyenek is bárhol és bármily messze, sirig tartó hálájukat és áldást kérő sóhajaikat itt hagyják az emberszeretet emez oltárán, itt érzem most is e magasztos pillanatban. Itt vannak, eljöttek, hogy ők is részesei legyenek az ünneplésnek, hogy habár csókjukat leheljék az áldott kézre, amely sebeiket gyógyította, amely annyi könnyet törölt le szeretteik orcájáról, hogy az ég áldását kéri arra a nemes szívre, amely fájdalmaik közepette vigasztalta atyai jószágával, szenvedéseiket enyhítette s amely hűségesen örködött az apa, a testvér, a gyermek élete fölött.

Volna e szó képes mindezért köszönetet mondani, lehet-e élet elég hosszú ezt meghálálni. Nem, — be kell vallanunk, ehhez nagyon kicsinyek és gyarlók vagyunk. Minden, amit kicsinységünk szerény viszonzásul adhat, szívünk igaz hálás köszönet érzetének megnyilatkozása s amaz óhajunk és hitünk, hogy a Mindenható, a ki egyedül jutalmazhatja magasztos munkálkodását a gyámolításra szorulókkal szemben kifejtett áldásos fáradozásait, bizton méltóbban fogja jutalmazni.

Legyen élete oly boldog s megelégedett, mint ahogy mi a vörös-kereszt egyesületével és működő tagjaival egyetemben igazán, őszintén szívünk bőkívánjuk! Eljen!"

A beszéd után szép virágcsokrot nyújtott át, mire Boyer Alajos tizedes német nyelven mondott lelkes üdvözlő beszédet, átnyújtva a díszes albumlapokat, melyeken a Vöröskereszt és társadalmunk számos kiválóságának neve díszlik. — Végül Duschek József önkéntes cseh nyelven üdvözölte az ünnepeket, ki mélyen meghatva emelt ezután szót.

Előre bocsátja, hogy a mai nehéz, komoly napokban nincs a beszédre idő, hanem a fáradságot nem ismerő, odaadó cselekvés, a lelkes munka ideje ez. Majd a kórház rövid történetével foglalkozik s a tulajadói szív igazi, őszinte melegségével, az elismerés legszebb szavaival méltatja mindazok dicséretes és maradó becsü működését, kik a lefolyt másfél év alatt a kórház vezetésében, a sebesült és beteg katonák gondozásában közreműködtek. De különösen kiemelte a laukadatlan buzgósággal és emberi erőt túlhaladó odaadással fáradozó vezető elnöknő: *Samarjay Jánosné* kiválóan értékes és hálás elismerésre méltó működését, ki kétségtelenül a lelke ennek a nemes célokat szolgáló intézménynek. Mellette hűséges, buzgó segítő társáról: *Máriássy Lászlónéról* is méltán emlékezett meg teljes elismeréssel és hálával. Ezután sorra jöttek a bejáró és szolgálatra beosztott orvosok, a gondnoki és központi iroda fáradhatlan munkásai, az önkéntes és hivatásos ápolónők buzgó, lelkes gárdája. Mind, mind büszkeséggel és nyugodt lelkiismerettel elmondhatják a háború dicsőséges befejezése után, hogy a nehéz időkben kötelességüket becsülettel, jól végezték.

A szeretetteljes, meleg ünneplésben az ő fáradozásának is szép elismerését látja s ez jóleső örömmel tölti el szívét és buzdítani fogja a jövőben való munkálkodására. Hálás köszönetet mond s Isten áldását kéri a Vöröskereszt egyesület keretében működőkre, a vitéz katonákra s e város társadalmára.

A beszédek elhangzása után a jelen voltak melegen üdvözölték az ünnepeket, kihez *Samarjay Jánosné* elnöknő gyönyörű levelet intézett, ebben tolmácsolva az emberfeletti, önzetlen és odaadó hosszas működésért hálás köszönetét és elismerését. A hivatásos ápolónők pompás virágcsokorral kedveskedtek s írásban is üdvözölték az ünnepeket nevenapja alkalmából.

A jövő termés biztosítása.

Földművelésügyi miniszteri rendelet. — Vetőmag-ellenőrző bizottság megalakítása.

A jövő termés egy lényeges momentum a háború történetében. Talán minden ezzel van

összekapcsolva, mert nagyon valószínűleg ott él az entente reményekre kitűnően berendezett konyájában az a bizakodás, hogy hátha kopasz ugarok ásitának majd az életet termő nagy magyar földeken.

A földművelésügyi kormány okos belátással érzi ezt s a napokban egy terjedelmes rendeletet bocsátott szét, melylyel gondoskodott, hogy a gazdák a tavaszi vetéshez tavasz-buza, árpa, zab, köles, tengeri és bab vetőmagot beszerezhessenek. A vetőmagvakat az illetékes törvényhatóság területén alakult vetőmag ellenőrző bizottságnál (vármegyeház) kell a vételár egyidejű lefizetése mellett megrendelni. A megrendelés történhet kétféleképpen és pedig: vagy úgy, hogy a megrendelő egyúttal megjelöli azt a közelében tekvő s a Haditermény részvénytársaságnak eladásra bejelentett, de a termelőtől még át nem vett készletet, melyből vetőmag szükségletét fedezni kívánja, vagy pedig a nélkül, hogy ilyen készletet megjelölje. Ha a megrendelt vetőmag a megrendelő által kijelölt készletből kiutalható, akkor azt a megrendelő a Haditermény részvénytársaság bizományosának közbejöttével, magától a termelőtől veszi át, saját zsákjaiban szállítja s ilyen esetben a vevőt a maximális áron felül csak a Haditermény részvénytársaságnak és bizományosának járó métermázsánkénti 1 korona 50 fillér jutalék terheli.

Ha azonban a megrendelő ily készletet kijelölni nem tud, vagy az általa kijelölt készlet már más megrendelőnek utaltatott ki, a megrendelt vetőmagot a Haditermény részvénytársaság képviselőjében a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete fogja a földművelésügyi miniszter által beszerzett készletekből megküldeni. Ez esetben azonban a vetőmag csak zsákkal együtt szállítható és ára, tekintve, hogy az ily vetőmagot a zsák árán kívül már fölmerült fuvardíj-költségek, átvételi, raktározási, őrzési stb. díjak és egyéb költségek terhelik, tetemesen magasabb, és pedig métermázsánként a következő: tavasz-buza 50, árpa 42, zab 38, cinquantin tengeri 40, közönséges tengeri 37, köles 60, bab (karó és gyalog) 55 korona, s ezen kívül a megrendelőt terhelik a feladó álmástól felmerülő szállítási költségek.

A vetőmag-ellenőrző bizottság csak a január 15-ikéig beérkezett rendeléseket fogadhatja el s a bizottság a megrendeléseket alaposan át fogja vizsgálni és csak azon megrendeléseket fogadhatósítgatja, a melyre nézve meggyőződést szerzett, hogy a megrendelni kívánt mag tényleg vetésre szükséges. Ajánlatos tehát, hogy a gazdák vetőmagszükségletüket a vetőmag-ellenőrző bizottságnál a vételár lefizetése mellett azonnal jelentsék be, s tekintve, hogy tavasz-buzából csak korlátolt készletek állanak rendelkezésre, s hogy a tavasz-buzavetés nem minden vidéken szokott sikerülni, a gazdák saját érdekükben cselekszenek, ha ott, a hol a tavasz buza vetése nem indokolt, inkább más tavaszi vetőmagot (árpa, zab, tengeri) szereznek be.

A gömörmezei vetőmag-ellenőrző bizottság megalakítása tárgyában értekezlet volt december hó 31-én, pénteken délelőtt 10 órakor a vármegye főispánjának hivatalában és elnökléte mellett, melyen részt vettek *Lukács Géza* alispán, *Szent-Ivány József* földbirtokos, *Osváth Dániel* főszolgabíró, dr. *Kovács László* polgármester, *Bartha István* m. kir. gazdasági felügyelő, dr. *Soldos Béla* várm. másodfőjegyző, *Gál István* várm. aljegyző és *Fodor Jenő* gazdasági egyesületi titkár.

A bizottság elnöke *Kubinyi Géza* főispán, helyettes elnöke *Lukács Géza* alispán lett.

A bizottságba a megjelenteken kívül *Fekete Pál* földművelésügyi igazgatót is beválasztották s a bizottság meggyőződésén arról, hogy a vármegye alispánja a gazdasági egyesülettel karöltve, a tavaszi vetőmagvak biztosítása érdekében már eddig oly precíz intézkedéseket tett, melyek a most megalakult bizottság működését lényegesen elősegítették, elhatározta, hogy az eddigi intézkedések végrehajtásán kívül újabb felhívást csakis oly értelemben ad ki, hogy a vetőmagszükségletet bejelentése 1916. évi január hó 12-ig a vármegyei gazdasági egyesülethez csakis azok részéről eszközöltesse, akik eddig a kiadott felhívásnak eleget nem tettek, vagy szükségletük pótlólag merült fel.

Mindenki saját jól felfogott érdekében cse-

lekszik tehát, ha szükségletét a jelzett határidőig bejelenti, mivel a bizottság később nem lesz azon helyzetben, hogy a bármennyire jogos igényeket is kielégíthesse.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont” várm. közlöny **harminczhetedik** évfolyamába lép 1916. január hó elsején.

Sem hangzatos frázisokra, sem öndicséretre nincs szükségünk, mert hiszen ez ugys hiába való akkor, mikor csakis az olvasóközönség józan, komoly ítéletéről lehet szó.

A lap közel négy évtizedes multja mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy a vármegye széles köreiben igyekezett a közélet ez organuma komolyságával és mindig tárgyilagos irányával a megfelelő magaslatra emelkedni. Igyekeztünk hű képet adni az eseményekről s a köz- és társadalmi élet terén nyugodt hangon, a szélsőségektől mindenkor óvakodó hangon bírálatot gyakorolni; nem egyszer egy életrevaló s a gyakorlati megvalósításnál tényleg helyesnek bizonyult eszme felvetésével irányítóként a köz javára működni.

Régi jelszavunk a közérdeknek becsületos, önzetlen munkálása, s emellett ezután is hiven kitartunk, mert egyedül ez az út bizonyult minden tekintetben helyesnek, ez vonzza körünkbe a munkatársak készséges gárdáját s lapunk barátainak és előfizetőinek számát csakis ez az irány gyarapíthatja!

Felhívjuk tehát lapunk barátait, hogy az év végén lejárt előfizetésüket megújítani sziveskedjenek, nehogy aztán a lap expedíciójában zavarok forduljanak elő.

Azokat pedig, kik előfizetői kötelezettségeiknek nem tettek eleget, kérjük, hogy hátulkaikat haladéktalanul sziveskedjenek beküldeni, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.

Előfizetési árak: Egész évre . . 10 korona.

„ „ Fél évre . . 5 korona.

A kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Boldog újévet! Lapunk mai száma az újévre való tekintettel, nem vasárnap, hanem szombaton reggel, illetve pénteken délután jelenik meg! Megrádjuk az alkalmat arra, hogy lapunk tisztelt munkatársainak, előfizetőinek és barátainak örömteljes, boldog újévet kívánjunk!

A „GÖMÖR-KISHONT”
szerk. és kiadóhivatala.

Újév napján hivatalosan távol lévén, ez uton kívánok mindazoknak, akik üdvözlőlevelükkel és szerencsekívánatukkal engem felkeresni szivesek voltak: boldog és szerencsés új esztendő!

KUBINYI GÉZA,
főispán.

Személyi hir. *Kubinyi Géza* főispán tegnap 31-én néhány napi tartózkodásra Budapestre utazott, hogy az újévi politikai tisztelgéseknél jelen legyen.

A megyés főpásztor üdvözlése. A rozsnói r. kath. egyháztanács és tantsület, valamint a Kath. Legényegylet stb. kath. intézmények tagjai mult hó 19-én, vasárnap délelőtti tisztelgő küldöttségben jelentek meg a megyés főpásztor előtt, hogy őt püspökségének tizéves évfordulója alkalmából üdvözljék. A küldöttséget *Dittel István* kanonok-plébános vezette, ki az őszinte hála, szeretet és ragaszkodás szivből fakadó szavaival üdvözölte a jubiláns egyházfőt, ki meleg szavakkal mondott köszönetet, biztosítva a küldöttség tagjait továbbra is legteljesebb atyai jóindulatáról és főpásztori áldását adta mindannyiuknak munkálkodására.

Áthelyezett parancsnok. A cs. és kir. 80 ik gyalogezred parancsnoka: *Bastgen Szaniszló* ezredes Galiczia Zglesov városba kerületi kapitányvály nevezetett ki s így sz itt álmószó gyalogezred parancsnokságát átadta *Jiracek Adolf* őrnagynak.

Karácsonyi ájtatosságok. A karácsonyi ünnepekben a templomok megteltek ez idén is ájtatos hívőkkel. A róm. kath. templomban *Széman* Endre prépost-plebános nagy segédlettel tartotta az ünnepi misét. A ref. templomban *Simon Mihály* lelkész, az evang. templomban csetneki *Gyürky Pál* főesperes tartott szép egyházi beszédet, mely a hívek lelkére mély hatást gyakorolt.

Jubileum. 50 éves egyházi főgondnoksága alkalmából a tornaljai ref. egyház presbiteriuma tiszteltette a mult heten *Tornallyay Zoltán*-nál, hogy üdvözölje e csak kevesek által megért ritka határpontonál, melyre azonban az érdekekben megőszült szerény férfiú nem is tartott számot, tehát nem is kívánt jubilálni. Az üdvözlő beszédet *Kövér Árpád* lelkész mondotta keresetlen, egyszerű szavakkal, melyre az ünnepelt meghatottsággal válaszolva kijelentette, hogy a mennyire ereje és tehetsége engedi, egyháza érdekeit készséggel támogatni fogja ezután is. A megemlékezés láthatóan jóleső érzéssel töltötte el a kiváló, derék férfiú szívét. Üdvözlés után a háznak nagyműveltségű Urnöje áldomásra szólította a presbiterium tagjait s örömmel ürítettek poharat a népszerű főgondnok és családja egészségére.

Közigazgatási kirendelések. *Kubinyi Géza* főispán közszolgálati érdekből 1916. évi január hó elsejétől kezdve *Szentmiklóssy Zoltán* a putnoki járásba szolgabírói teendők végzésére kirendelt vármegyei aljegyzőt hasonló rendeltetéssel a tornaljai járásba rendelte ki. Ugyancsak a jelzett időponttól kezdve február hó 15-ig felmentette dr. *Alitisz Aladár* putnoki járásbeli tb. főszolgabíróát annak kötelezettsége alól, hogy a feledi járás szolgabírói teendőit is ellássa s a feledi járásba az említett időtartamra *Kuna Elemér* ratkói járásbeli szolgabíróát rendelte ki.

Kassínói választmányi ülés. A Vármegyei Kasszinó *Kubinyi Géza* főispán, ügyvezető igazgató elnöklésével f. hó 29-én választmányi ülést tartott, az ülés tárgyait számvizsgáló bizottság kiküldése és egyéb a közgyűlés előkészítésével kapcsolatos ügyek megbeszélése képezte.

Vöröskereszt kitüntetés. Ferenc Szalvátor főherceg, a király által reá ruházott jog alapján, a katonai egészségügy terén a háboru alatt kiváló érdemeket szerzett megyénkbeli származású dr. *Istók Barnabás* makói vármegyei tisztifőorvosnak a Vöröskereszt II. oszt. hadiékítményes diszjelvényt adományozta.

Halálozás. Lapunk más helyén megemlékezünk a rimabányai széles körökben ismert ág. ev. lelkész *Kolbenheyer Lajos* decz. 24-én 59 éves korában, boldog házassága 35. évében hosszas betegség után bekövetkezett haláláról, s méltatjuk az egyház és buzgó hívei közszerepetben állott hű fiának munkás életét. — Itt megemlítjük, hogy az elhunytat kiterjedt család gyászolja. Feleségén szül. *Bukovszky Ilonán* és anyósán özv. *Bukovszky Jánosnén* kívül fia: Dr. *Kolbenheyer Zoltán* itteni vasuti tisztviselő feleségével szül. *Goldperger Ettával* és kis fiával, továbbá három testvére: *Kolbenheyer Gyula*, *József* és *Banczik Andrásné* szül. *Kolbenheyer Emma* gyászolja. — Temetésén városunkból is számosan vettek részt december 27-én Rimabányán, s csetneki *Gyürky Pál* főesperes és *Banczik Sámuel* alesperesen kívül *Geduly Géza* egyházi felügyelő mondott beszédet a ravatal fölött.

A jegyzőegyesület közgyűlése. A Borsod-, Heves- és Gömör-kishontvármegyei jegyzőegyesület *Majzik Viktor* hevesmegyei alispán elnöklésével Miskolcra tartotta mult heten közgyűlését, melyen a tisztújítást is megőjtették. Megválasztották fővédnöké: *Szmercsányi Lajos* dr. egri érseket, védnöké: *Keglevich Gyula* gróf, *Tarnay Gyula* dr. és *Kubinyi Géza* főispánokat. Elnökké: *Bónis Bertalan* borsodi, *Majzik Viktor* hevesi és *Lukács Géza* gömöri alispánt.

Újévi naptár-megváltás. *Derekas János* helybeli jóhírű fűszer- és csemegeárkereskedő — újévi naptár-megváltás czímen — 30 koronát küldött kiadóhivatalunkba a vak katonák segélyezésére. — Rendelteségi helyére jutatjuk.

Új kórházi gondnok. Vármegyénk alispánja: *Lukács Géza*, kórházi bizottsági elnök a *Dráskóczy István* halálával megüresedett kórházi gondnoki állásra december 24-én *Tibély László* kórházi ellenőrt nevezte ki, a ki már eddig is a gondnok betegsége idején teljes ügybuzgósággal és lelkiismeretes pontossággal látta el helyettesként a gondnoki teendőket. A megüresedett ellenőri állásra ideiglenesen — illetve a számvitelvizsga egy éven belől való letételének kötelezettsége mellett — *Bokor Elemérné Vályi Annát* nevezte ki az alispán.

Fiatalkoruak tárgyalása. Nagyrőczen, az ottani kir. járásbírósnál *Fodor Zoltán* fiatalkoruak bírójának elnöklésével december 29-én tárgyalás tartott, melyen a vádhatóságot dr. *Mészáros István* kir. főügyész helyettes képviselte. — A tornaljai kir. járásbírósnál december 30-án volt fiatalkoruak tárgyalása ott a vádhatóságot *Lehoczky Márton* kir. ügyész képviselte.

Iskolai gondnoksági kinevezések. A rozsnyói állami elemi iskola gondnokságának elnöke *Branszky Vendel* elhunyván, helyébe dr. *Pösch József* eddigi alelnök nevezetett ki elnökké.

Az ajnácskői állami elemi iskolához elnökké: *Szepesi Gábor*, alelnökké: *Simon Dezső* gyógyszerész, tagokká: *Kasza Ferencz* és *Mag János* nevezettek ki.

A gömörvidéki állami elemi iskola gondnokságába kinevezettek elnökké: id. *Alitisz Miklós* földbirtokos, alelnökké: *Ragályi Jenő* körjegyző, tagokká: *Urbán Sándor*, *Lukács Gergely* és *Bálint Benedek*.

A gömörnádsi iskolai gondnokságba elnökké kinevezettek: *Fáy Árpád* Giczéről, alelnökké: *Máté István* Gömörszállásról, taggá: *Lipták András*.

Üdvözlés a harctérről. Sz. *Benedek* Gyula főgimnáziumunk tanára, a ki a nyár folyamán önként bevonult, most az olasz harctérről üdvözlő kartársait s a következő érdekes sorokat írja: „Pár napja jöttünk ki a lövészárokból, a hol alaposan a szemük közé néztünk a taljánoknak 20 lépérről, mert ennyire birtak csak megközelíteni. Az egész czéző bizony nagy zenekisérettel történt különböző kaliberek alakjában. Most egy kis csend állott be, de nem tudjuk: meddig tart? Hála Istennek — elég jól vagyunk — a körülményekhez képest. Boldog és kellemes karácsonyi és újévi ünnepeket kívánok midnyjátoknak, gondolatok néha rám is, az öreg harczokra.”

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbít a

RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.

4-10

Elhunyt katona. Bubeziák *Teodor*, a 80. cs. és kir. gyalogezred népfelkelő gyalogosa, a galicziai *Krechow* (Zotkiew kerület) községből származó katona decz. 26-án 37 éves korában városunkban elhunyt. 28-án a katonaság részvételével temették el.

„Tintacsöppek.” Ily czímmel adott ki a „Losonc és Vidéke” szerkesztője: *Sternlicht Oszkár* egy ügyes, eleven tollú fiatal ember egy izlősen kiállított füzetben néhány ügyes verset és prózát. Hat kis vers és négy próza mű van a füzetben, színes, élénk tollal írva. Előbbiek gördülékenyek s a figyelmet lekötik, utóbbiakban van sok szép gondolat és formájuk is szerencsés. *Engel István* losonci könyvnyomdájából került ki a füzet s 2 koronáért kapható.

Katonazene. Karácsony estéjén a katonai zenekar a tisztifőorvosban játszott s másodnap délután a vöröskereszt együletben elhelyezett betegeket és sebesülteket szórakoztatta, este pedig a Hungária éttermében adott hangversenyt.

Szinészet Rozsnyón. *Farkas Mihály* színigazgató társulatával Ipolyságról Rozsnyóra megy és január hó 1-én meg is kezdi előadásait.

Apolló színház. A karácsonyi ünnepek alatt mozgalmas, érdekes előadásai voltak az Apolló-színháznak. Mindkét napon zsufolt házgyönyörködött a szép filmekben. Ma szombaton és holnap vasárnap is vonzó, rendkívül változatos program várja a közönséget.

Karácsonyfaünnepélyek. Deczember 24-én — szent karácsony előestéjén — sok helyen ragyogott a díszes karácsonyfa s nemcsak a gyermekszíveknek, de a felnőtteknek is volt örömtük a mai nehéz megpróbáltatások közepette. Városunkban a közközház betegeinek az irgalmas ápolónők állítottak hatalmas karácsonyfákat, az állami gyermekmenhelyben *Lovass Árpád* gondnok két nagy karácsonyfával kedveskedett az állam által gondozott gyermekeknek, a m. kir. állami mentelepen *Pöcher Gyula* százados parancsnok a legénységnek állított meg impozáns karácsonyfát, mindenütt meg voltak rakva a fák édességgel és ételmi szerekkel.

Legimpozánsabb volt azonban a Vöröskereszt-egylet kiegészítő kórházában lefolyt karácsonyfa-ünnepély, melyen a katonai tisztikar *Bastgen Szaniszló* ezredes vezetésével teljes számban megjelent. Ott volt *Kubinyi Géza* főispán és *Samarjay Jánosné* a Vöröskereszt-egylet elnökei, *Lukács Géza* alelnök, *Simon Mihály* ref. lelkész, *Madarász Pál* pénzügyi tanácsos, a koronás segélyző társaság elnöke, dr. *Zehery István* a Vöröskereszt-egylet főorvosa, dr. *Lusztig Sándor* osztályos orvos, *Gaál Emil* gondnok stb. stb., az önkéntes és hivatásos ápolónők, díszes hölgyközönség, a bájos fiatal leányok egész gárdája, kik az ajándékok kiosztásánál segédkeztek.

Minden kórszobában — összesen 27 helyen — ragyogott a karácsonyfa; legszebb volt a tornacsarnokban, hol az ünnepély lefolyt.

Itt *Boyer Alajos* tizedes német nyelven üdvözölte beteg társai nevében a tisztikart, a Vöröskereszt-egylet vezetését és a megjelent közönséget, hálás szívekkel mondott köszönetet a gondos ápolásért és azért a kedves figyelemért, hogy kellemessé tették a sebesültek és betegek karácsonyát.

Ezután *Simon Mihály* ref. lelkész általános figyelem közepette mondotta el magasszárnyalású gyönyörű imáját, melyben a mai nehéz időkről megemlékezve, Isten áldását kérte a királyra, a hazára, a harctéren küzdő katonáinkra és szövetségeseinkre, a Vöröskereszt kórház vezetésére és működő tagjaira, végül a sebesülten és betegen itt ápolás alatt levő közkatonákra. Alig maradt sem szárazon a szép imádság elmondásakor s a jelen voltak megilletődve rebotgtek az ékesszavu lekipásztorral együtt az „Ámen” t.

Kubinyi Géza főispán ezután hálás köszönetet mondott magyar és német nyelven a tisztikarnak és a közönségnek megjelenéséért s a Vöröskereszt-egyletnek és a koronás segélyző társaságnak nemes áldozatkészségeért, melylyel a katonák karácsonyi ünnepét kellemessé tenni igyekezett, az ezredeshez intézett német beszédében pedig biztosította a katonaságot a polgári közönség rokonszenvéről és barátságos jóindulatáról, melynek viszonzására kéri a katonaság képviselőit is.

Bastgen Szaniszló ezredes német és cseh nyelven beszélt. Hálás köszönetet mondott a 80-ik gyalogezred nevében a Vöröskereszt-egylet vezetésének nemes, önfeláldozó és páratlanul buzgó működéséért, majd a betegek és sebesültek nevében fejezte ki hálás köszönetét, végül a betegekhez és sebesültekhez intézett szavakban azt kívánta nekik, hogy az itteni gondos és kiváló gyógykezelés után meggyógyulva távozzanak s hogy a jövő karácsonyt a béke áldásai közepette, boldogan töltsék otthon családi körökben.

Ezután az ezredes *Samarjay Jánosné* elnöknő vezetésével sorra járta a kórtermeket s mindentől volt néhány gyöngéd szava és jókivánsága a beteg és sebesült katonákhoz.

Ezzel az ünnepély véget ért. Másnap, 26-án délután az ezredes engedélyével a katonai zenekar a tornacsarnokban a sebesült és beteg katonák szórakoztatására hangversenyt rendezett.

Szerencsétlen fadöntés. Kistrőczen, a Coburg hercegi erdőben december 17-én fadöntéssel foglalkoztak a munkások, miközben az egyik fát kivágás után olyan szerencsétlenül döntötték, hogy az a 17 éves *Hanustyák János* György munkásra esett s ennek hátát súlyosan sértette és bal cizmabontóját törte. A súlyosan sérültet 20-án beszállították a helybeli közközházba s a vizsgálat megindult, hogy nem terhel-e valakit mulasztás vagy gondatlanság.

Egyházmegyei hírek. A megyés főpásztor áthelyezte a következő segédlelkészeket: Horánszky Ferenczet Gőlniczbányáról Korompára, Horváth Lászlót Korompáról Litérre, Demeter Bertalant Litéről Karancseszre. Perényi László segédlelkész, aki a harcztéren teljesített katonalelkészi szolgálatot, ideiglenesen Garamszécsre helyeztetett.

Harcztéri levelek. Két harcztéri levél fekszik előttünk. Az egyik az északi harcztérről december 12-iki keltezéssel jött Soós Zoltán 16-ik honvéddalozozredbeli hadapródjelöltől, ki leírja egy az oroszok által felperzselt faluban töltött éjszakája keserves krónikáját, a másik a légi járművek ellen létesített „K. u. k. 8. etm. M. 14. Luftfahrzeug-Abwehr kanononbatterie Nro. 3.”-hoz beosztott Szoyka Pál levele, melyben a harcztéri élményeit ötletesen adja elő. — Az előbbiben le van írva részletesen, hogy egy kemény nap után éjjeli nyugovóra tértek, aztán nagy hóvihar keletkezett s két méteres hó vette körül a szabadon álló házfalat, mely mögött meghúzódtak. Egy boldos orosz gránát bedöntötte a falat, s három társa halva maradt, őt megmentették a robajra figyelmessé lett társai egy tizedessel élükön, ki azután odaadón gondozta is az eszméletét vesztett hadapródjelöltet. Mikor aztán jobban érezte magát, egy futóárkon keresztül elvezette őt a tizedes arra a helyre, a hol a falbeomlás történt. Azaz csak vezette volna, de mikor már közeledtek a színhelyhez s a futóárokból szabad területre, egy dombtetőre léptek ki, muszka sortűzet kaptak s a tizedes holtan esett össze. G. H. gömöri fiu volt az illető, ki a főhadnagy szerint egyike volt a század legvittebb embereinek. Délben, mikor a támadás elcsendesedett s az oroszok a miénktől 10 kilométernyire a Szereth partjára futottak, ő is elment a tizedes temetésére s fenyőből font koszorút helyezve sirjára a keresztet megjelölte a sírban nyugvó vitéz tizedes nevével.

A másik hosszú levélben írója szellemes ötletekkel tarkítva adja elő az eseményeket. — Megírja, hogy hús bőven van, de a babbal annyira traktálták már őket, hogy a szintén ott levő Braun Jenővel együtt fogadalmat tettek arra, hogy ha hazájönnék, három évig nem főzhetnek babot! — Egyébként a harczi kedv — mint írja — túlhalad minden képzeletet s pompás fűthető földalatti deckungjaikban teljesen be vannak rendezkedve, még maeszkát is szereztek, hogy egerektől mentesítsék tartózkodási helyüket. — December 15-én, mikor a levelet írta, még csend volt azon a frontrészleten, bár a muszka már mozgolódni kezdett tőlük mintegy 20 kilométernyire, azonban erős állásaikban a mieink teljesen bizva és felkészülve várják az ellenséget. — A repülőgépek elűzésére készített külön ágyuk állnak rendelkezésre s e téren szoktak némi tevékenységet kifejteni. November 11-én is elűzték egy ellenséges repülőt. Érdekesen írja le, hogy a velük szemben levő dombról alig száll fel az orosz repülőgép, már a mienk is utban van s igyekszik az ellenséges repülőgép fölé emelkedni. Dolgoznak a gépfegyverek s izgalmas küzdelem fejlődik ki az üldözés és lövöldözés közben. Néha már be is esteledik, mikor a hangárba visszatérnek a repülők. Legtöbbször magyarok vannak az egész brigádban; a fukat nem kell biztatni, égnék a vágytól, hogy lőhessenek, nem hallanak, nem látnak mikor alkalmuk nyílik a támadásra! A tiszték rendkívül finom, kedves emberek, kikért a legénység rajong. Van szórákozás is, tréfás zenekar, énekszó stb. Téli felszerelésük kitűnő, nagy hasznát veszik a pompásnak bizonyult kötött hősapkáknak és karkeztüknek. A közeli városban több száz koronát gyűjtött a lakosság hálából karácsonyi ajándékokra, hálából, mert a „flieger bombáktól” az üteg már többször bravurosán megvédte a várost. „Es mikor otthon körülülük a karácsonyfát — ugymond — nem kell könnyezni a mi sorsunk felett, hanem örvendeni és boldogan tölteni az ünnepeket, mert mi legyőzve erős honvágunkat — mely különösen a szent ünnepekre a távoli otthonhoz vonz — szintén örülünk és büszkéek vagyunk magasztos hivatásunkra, hogy érzéfal gyanánt örködhettünk az otthoni ünnep zavartalansága felett is!”

Nőegyleti gyűlés. A rimaszombati izr. nőegylet választmánya december hó 26-án dr. Krausz Gyuláné elnöklése mellett ülést tartott, melyen több folyó ügy nyert elintézését.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában referáltunk a nyomorék gyermekek karácsonyünnepéről, s véletlen tévedésből feleserélődött a róm. kath. segédlelkész neve. A kis gyermekeket ugyanis az ünnepélyen a jelen volt *Cservenka Béla* segédlelkész, a szerencsétlen gyermekek szeretett hitoktatója tanította be az alkalmi énekekre s ő dirigálta is a gyermekek szép énekét az ünnepélyen.

Népfölkelők fölülvizsgálata. A 43—50 éves korig besorozott népfölkelők annak megállapítása céljából, hogy nem szenvednek-e olyan testi hibáknak, mely a katonai szolgálatra őket alkalmatlanná teszi, felül fognak vizsgálatni a honvédelmi miniszter rendeletéből. A terv szerint vármegyénkben január 20—21-én Jolsván lesz a felülvizsgálat a járásra és városra nézve. Polgári elnök *Kubinyi Géza* főispán, orvos: dr. *Hensch Géza* városi tiszti orvos lesz. — *Nyustyán* január 23, 24, 25-én *Knöpfler Károly* elnök és dr. *Hruska János* járásorvos közreműködésével végzi a felülvizsgálatot a bizottság. — *Rimaszombat városában* január hó 26-án lesz a felülvizsgálat; itt elnök lesz *Kubinyi Géza* főispán, polgári orvos: dr. *Meskó Miklós*.

„Az özvegy falu.” E czimmal kerül ki a sajtó alul a napokban *Lőrinczy György* kir. tanácsos volt megyei tanfelügyelő, a *Petőfi* társaság tagjának háborus könyve, melynek előfizetési felhívását megkaptuk, s csak jelezni kívánjuk, hogy *Singer* és *Wolfner* könyvkiadó-czégnél lehet előfizetni a műre, melynek ára kötve 6 kor. füzve 4 korona.

Barakképítés. A vásártéren már hetek óta folyik a munka, s állandóan szállítják az ott felállítandó barakkokhoz az építési faanyagot. Az első barakk már egészen készen van, s mellette készült másik három, melyek között már e napokban tető alá kerül s a harmadiknak belső váza is nagyrészt elkészült.

Réztárgyak becserélése. Az „*Urania*” budapesti nőegylet hadiczelokra réztárgyakat cserél be vastárgyakért. Városunkban *Tóth Béláné* úrnőnél vannak ilyen tárgyak becserélésre, különösen izléses vasgyertyatartók és vasmoszarak. A ki rézgyertyatartóját vagy rézmoszarát be akarja cserélni, most könnyűszerrel elintézheti.

Szerencsétlen robbanás. Szuhabán december 27-én kőfejtés közben *Schamponik Nikolaj* 34 éves orosz fogoly, a kőrobbantáshoz szükséges löveg beillesztése közben olyan vigyázatlanul járt el, hogy a löveg idő előtt robbant fel s a gondatlan ember balkezének három ujját szétroncsolta. 29-én beszállították a kózkórházba.

Névnapmegváltás. Lapunk mult számából véletlenül kimaradt a nyugtázása a *Bocskó Dániel* jótékony adományát képező 10 koronának, mely összeget *névnapmegváltás* czimén vettünk és a beküldő által jelzett célra: a Vörös kereszt Egyesület javára be is szolgáltattunk.

Ujévi üdvözlés megváltása. *Kajaba Árpád* Koháryházáról ujévi üdvözlés megváltása czimén 5 koronát, *Tóth Mihály* p. ü. tan. p. ü. igazgató helyettes Rimaszombatból 4 koronát küldött szerkesztőségünkhöz a háboruban megvakult katonák javára. — Rendelteségi helyére juttattuk.

Nyugtázás. Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyletének karácsonyfájára *Dickmann Lászlóné* két koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázta az *Elnökség*.

Tolvaj világ. A karácsonyi ünnepek alatt a tolvajok ugyancsak működtek városunkban. Első napra virradó éjjel *Imre Sándor* helybeli kereskedő üzletét feltörték s onnan pénzt és élelmiszereket vittek el. A postán is többeknek, kik a rácsok előtt szorongtak, ellopták a pénzt; a *Mozgó-színházban* a tulajdonosnak egy kedves emléket képező és értékes arany óráját, a helymutogatónak ezüst óráját emelte el valami ügyes zsebtolvaj.

Jótékonycélú naptármegváltás.

A kereskedők ujévkor ügyfeleiknek naptárakkal szoktak kedveskedni, azonban a háborus időkre való tekintettel *Heksch Bertalan* helybeli jóhírű kereskedő igen czélszerűen és helyesen változtatta meg az eddigi szokást s naptár helyett 100 koronát küldött be lapunk szerkesztőségéhez következő czélokra: 25—25 koronát Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegylet, a Fehér Kereszt Egylet „Nyomorék Gyermekek otthona”, a Rimaszombati Izr. Nőegylet és a Vörös-Kereszt Egylet javára. — Mind a négy intézménynek szóló jótékony adományt rendelkezése helyére juttattuk azzal, hogy *Heksch Bertalan* adományozó ez uton kíván tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog új évet.

Köszönetnyilvánítás. A Fehérkereszt egylet elnökségéhez a nyomorék gyermekek karácsonyfája és otthona javára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek: *Blum Rezső* Pelsőcz 50 korona, *Balogh Samu* 5 korona, *Gede Istvánné* Rimaszombat 6 korona, *Heksch Bertalan* ujévi naptármegváltás czimén a „Gömör-Kishont” utján 25 korona. — A jó szívvel adott adományokat hálás köszönettel nyugtázta *Lukács Gézá* elnök.

Nyugtázás. *Heksch Bertalan* ujévi naptárak megváltása czimén 25 koronát adományozott az izr. nőegyletnek, melyet ez uton is hálás köszönettel nyugtáz az *Elnökség*.

Nyugtázás. A Vöröskereszt egylet céljaira e héten következő pénz- és természetbeli adományok érkeztek, melyeknek vételét az elnökség lapunk utján köszönettel nyugtázta: *Heksch Elluska* 24 drb zsebkendő. *Dr. Bleier Leoné* 56 drb zsebkendő. *Lendvai Pál* Szabadkapusza 10 korona. *Tomsányi család* koszoru megváltás czimén 80 korona. *Özv. Palm Nándorné* 1 üvegcse.

Elárusító.

Egy jó házból való leány, ki már több évig volt hasonló alkalmazásban, bármilyen **kereskedői üzletbe** mint elárusító minőségbe azonnal belépni hajlandó. **Czim:** a kiadóhivatalban. 1—3

ELADÓ

1915. január hó 7-én egy 6 éves angol telivér 170 cm. magas herélt kerül nyilvános árverésre a helybeli vásártéren délelőtt fél 11 órakor.

Debreczeni magy. kir. állami mentelep-parancsnokság Rimaszombatban.

VESZÉK
elsőrendű szénát
(lehetőleg préselve) nagy mennyiségben. — Ajánlatokat
ROSENBERG MÓR
Miskolcz, Széchenyi-ut 34. alá kér.

Alkalmi vétel.

Egy jól hizott, zsíros, fiatal **sertés fele része** — 50—60 kilgr. — esetleg négy darab nyers-sódar és szalonna eladó. — **Hol?** megmondja a kiadóhivatal.